

prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (S. Arnăuț)

DECIZIE

29 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței
judecătoria

Tatiana Vieru
Valentina Clevadi
Oleg Sternioală

examinînd recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „IPTEH” împotriva încheierii din 11 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău,
adoptată la cererea introductivă depusă de Societatea pe Acțiuni „IPTEH” cu privire la intentarea procesului de insolabilitate în privința Societății Comerciale „ZINTECO” Societate cu Răspundere Limitată,

c o n s t a t ă :

La data de 19 ianuarie 2016, SA „IPTEH” s-a adresat în instanța de insolabilitate cu cerere introductivă în instanța de insolabilitate prin care a solicitat intentarea procesului de insolabilitate în privința SC „ZINTECO” SRL, cod fiscal 1005606002486, cu sediul: mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfînt, 65, of. 401, instituirea în privința debitorului perioada de observație, aplicarea măsurilor de asigurare ce se impun întru neadmiterea modificării stării patrimoniului debitorului; numirea lui Ruslan Petric ca administrator provizoriu, deținătorul autorizației nr. 124 din 14 ianuarie 2015.

Prin încheierea din 11 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit fără examinare cererea introductivă depusă de SA „IPTEH” privind intentarea procesului de insolabilitate în privința SC „ZINTECO” SRL.

La data de 06 mai 2016, SA „IPTEH” a declarat recurs împotriva încheierii din 11 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat repunerea în termen de declarare a recursului, casarea încheierii 11 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea pricinii la rejudecare.

În motivarea recursului s-a invocat că la data de 29 martie 2016, avocatul Victor Furnică, în numele SA „IPTEH”, a depus în instanța de insolabilitate actele restituite prin încheierea nr. 2i-47/16 din 25 ianuarie 2016.

Menționează că, prin încheierea din 11 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit fără examinare cererea introductivă, fiind invocată încălcarea prevederilor

art. 20 alin.(2) lit. c) al Legii insolabilității- la cererea introductivă a creditorului se anexează copia de pe hotărîrea irevocabilă a instanței de judecată sau copia de pe hotărîrea arbitrală irevocabilă, ori copia de pe hotărîrea judecătorească irevocabilă privind recunoașterea hotărîrii judecătorești sau a hotărîrii arbitrale străine, ori decizia (hotărîrea) organului abilitat prin legea executorie la acel moment.

Sușine că, instanța de insolabilitate nu a dat apreciere înscrisurilor anexate la cererea introductivă și repetat depuse prin cererea din 29 martie 2016 după casarea încheierii din 25 ianuarie 2016 prin decizia din 16 martie 2016 a Curții Supreme de Justiție. La dosar este depusă hotărîrea nr. 2e-4543/11 din 16 martie 2011 a Judecătoriei Economice de Circumscripție, în baza căreia a fost eliberat titlul executoriu nr. 2e-4543/11, în care este efectuată mențiunea că „hotărîrea judecătorească 2e-4543/11 a devenit definitivă la 08.06.2011”.

Specifică că, deși în titlul executoriu nr. 2e-04543/11 este introdusă formula că „hotărîrea judecătorească 2e-4543/11 a devenit definitivă la 08.06.2011”, în condițiile în care nici o parte nu a contestat hotărîrea nr. 2e-4543/11 din 16 martie 2011 a Judecătoriei Economice de Circumscripție, aceasta este și irevocabilă.

În conformitate cu art. 254 alin.(2) lit.a) Cod de procedură civilă, rămîn irevocabile hotărîrile judecătorești emise în primă instanță, după expirarea termenului de apel, dacă participanții interesați nu au exercitat calea de atac corespunzătoare.

Consideră că, mențiunea în titlul executoriu nr. 2e-4543/11 despre caracterul definitiv al hotărîrii nr. 2e-4543/11 din 16 martie 2011, nu poate fi interpretat în detrimentul său, în condițiile în care, conform art. 12 alin.(1) Cod de executare, titlul executoriu se eliberează creditorului la cerere de către prima instanță, după rămînerea definitivă a hotărîrii. Titlul executoriu nr. 2e-4543/11 eliberat în baza hotărîrii nr. 2e-4543/11 din 16 martie 2011 a Judecătoriei Economice de Circumscripție, în final, a fost restituit fără executare prin încheierea nr. 175-797R/14 din 29 decembrie 2014 a executorului judecătorec Maxim Romaliischi.

Opinează că, instanța de insolabilitate, fără a da apreciere înscrisurilor și interpretînd în mod eronat legea, încalcă dreptul său la accesul liber la un tribunal și la proprietate, în condițiile în care, prin încheierea contestată se tergiversează posibilitatea de a-și valorifica creanța în cadrul procesului de insolabilitate, ca rezultat al lichidării unei posibile mase debitoare.

În motivarea omiterii termenului de contestare s-a invocat că încheierea nr. 2i-47/16 din 11 aprilie 2016 Curții de Apel Chișinău a fost expediată, prin intermediul oficiului poștal, avocatului Victor Furnică la data de 04 mai 2016.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Conform art. 8 alin. (1) al Legii insolabilității, nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărîrile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Instanța de insolabilitate a adoptat încheierea la data de 11 aprilie 2016, iar recursul a fost declarat de SA „IPTEH” la data de 06 mai 2016.

În conformitate cu art. 116 alin.(1), (3), (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanța. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Din materialele pricinii rezultă că încheierea contestată a fost pronunțată în lipsa solicitantului, însă a fost expediată avocatului SA „IPTEH”-Victor Furnică la data de 22 aprilie 2016, conform scrisorii de însoțire (f.d.31) și recepționată la data de 29 aprilie 2016, conform avizului de recepție (f.d.32).

Având ca reper data de 29 aprilie 2016 - data recepționării încheierii contestate de către SA „Ipteh”, Colegiul consideră necesar de a repune SA „IPTEH” în termenul de declarare a recursului.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de SA „IPTEH” întemeiat și pasibil de a fi admis, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Conform art. 5 alin.(1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, cererea de intentare a procesului de insolvență se examinează de către instanța de judecată (instanța de insolvență) în conformitate cu competența jurisdicțională stabilită în Codul de procedură civilă și în prezenta lege.

Conform art. 19 alin.(1)-(3) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, creditorul depune cerere introductivă numai după notificarea prealabilă a debitorului. Notificarea prealabilă se consideră făcută dacă, pînă la depunerea cererii introductive, debitorul a fost informat de către creditor sau de executorul judecătoresc, sau, în cazurile prevăzute expres de Codul fiscal, de către organele abilitate despre faptul că se află în întârziere ori despre înaintarea spre executare a titlului executoriu sau a unui alt document echivalent lui în condițiile prevăzute expres de Codul de executare. Creditorul care depune, în condițiile art.140, cerere de admitere a creanțelor după intentarea procesului de insolvență nu este obligat să probeze notificarea prealabilă.

Conform art. 20 al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, în cererea introductivă a creditorului trebuie să se indice: a) denumirea/numele și prenumele

creditorului și ale debitorului, sediul/adresa, alte date de identificare ale acestora, confirmate prin extrasul din registrul public corespunzător; b) valoarea creanțelor creditorului, mărimea dobânzilor și a penalităților aferente; c) temeiul creanțelor și termenul executării lor; d) mențiuni despre alte probe ce confirmă creanța creditorului; e) propunerea candidaturii la funcția de administrator provizoriu pe perioada de observare a debitorului; f) alte date, considerate de creditor ca fiind necesare pentru examinarea cererii. La cererea introductivă a creditorului se anexează: a) documentele ce adeveresc obligațiile debitorului față de creditor, mărimea datoriilor la aceste obligații, temeiul intentării procesului de insolabilitate, alte documente care justifică cererea creditorului; b) dovada notificării prealabile a debitorului de către creditor; c) copia de pe hotărârea irevocabilă a instanței de judecată sau copia de pe hotărârea arbitrală irevocabilă, ori copia de pe hotărârea judecătorească irevocabilă privind recunoașterea hotărârii judecătorești sau a hotărârii arbitrale străine, ori decizia (hotărârea) organului abilitat prin lege executorie la acel moment.

Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de insolabilitate, în conformitate cu art. 355-356 Cod de procedură civilă, fiind investită cu judecarea pricinii în speță, conform temeiurilor și obiectul cererii, cu aplicarea legii materiale, stabilind circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei și avînd la bază cumulul de probe prezentate de părți, incorect a ajuns la concluzia de a respinge cererea introductivă depusă de SA „IPTEH” cu privire la intentarea procesului de insolabilitate în privința SC „ZINTECO” SRL.

Din materialele pricinii rezultă că la data de 19 ianuarie 2016, SA „IPTEH” s-a adresat în instanța de insolabilitate cu cerere introductivă privind intentarea procesului de insolabilitate în privința SC „ZINTECO” SRL (f.d.1).

Ca temei de depunere a cererii introductive, SA „IPTEH” a invocat existența creanței față de SC „ZINTECO” SRL, sumă ce s-a dispus a fi încasată din contul SC „ZINTECO” SRL în beneficiul SA „IPTEH” prin hotărârea nr. 2e-4543/11 din 16 martie 2011 a Judecătoriei Economice de Circumscripție (f.d.2).

Prin încheierea din 11 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea introductivă depusă de SA „IPTEH” privind intentarea procesului de insolabilitate față de debitorul SC „ZINTECO” SRL (f.d.30), din motiv că creditorul nu a prezentat și nu a anexat la cererea introductivă copia hotărârii judecătorești irevocabile privind recunoașterea hotărârii judecătorești sau hotărârii arbitrale străine, sau decizia (hotărârea) organului abilitat prin lege executorie la acel moment.

Colegiul reține că instanța de insolabilitate la restituirea cererii introductive, ca temei de drept a invocat prevederile art. 20 alin.(2) lit. c) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

În această ordine de idei, Colegiul precizează că art. 20 al Legii insolabilității, nr. 149 din 29 iunie 2012, enunțat și supra, prevede conținutul cererii introductive și documentele anexate la aceasta, iar conform art. 22 alin.(1) al Legii insolabilității, nr. 149 din 29 iunie 2012, instanța de insolabilitate restituie fără examinare cererea introductivă întocmită cu încălcarea art. 20.

Colegiul notează că respectarea art. 20 al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, este o condiție obligatorie ce determină punerea cauzei pe rol de către instanța de insolvență.

Raportînd speța data la normele de drept material enunțate *supra*, Colegiul consideră eronată constatarea instanței de insolvență precum că, creditorul SA „IPTEH” nu ar fi prezentat copiile actelor de dispoziție irevocabile în susținerea cererii introductive depuse.

La acest capitol, Colegiul remarcă că din suportul probatoriu al cererii introductive depuse, rezultă că SA „IPTEH” a anexat la cererea introductivă copia hotărîrii nr. 2e-4543/11 din 16 martie 2011 a Judecătoria Economică de Circumscripție prin care s-a dispus încasarea de la SC „ZINTECO” SRL în beneficiul SA „IPTEH” datoria în mărime de 72267, 12 lei, datoria în mărime de 921, 6 euro echivalentul în lei MD, penalitatea în mărime de 66124, 42 lei și taxa de stat în mărime de 4593, 83 lei(f.d.2).

De asemenea, SA „IPTEH” a prezentat copia titlului executoriu eliberat de Judecătoria Economică de Circumscripție în baza hotărîrii judecătorești nr. 2e-4543/11 din 16 martie 2011, care conține mențiunea „hotărîrea judecătorească 2e-4543/11 devine definitivă la 08.06.2011” (f.d.3).

Concomitent, Colegiul relevă că la cererea introductivă depusă a fost anexată copia cererii privind prezentarea documentului executoriu spre executare (f.d.4) și copia încheierii executorului judecătorec Maxim Romaliischii, nr. 175-797R/14 din 29 decembrie 2014, prin care a fost restituit fără executare documentul executoriu nr. 2e-4543/11 din 16 martie 2011, din motiv că în rezultatul măsurilor de executare silită întreprinse s-a constatat că SC „ZINTECO” SRL nu dispune de careva mijloace bănești sau bunuri care ar putea fi urmărite în scopul stingerii datoriei menționate (f.d.5).

La caz, Colegiul reține și argumentul recurentului precum că instanța de insolvență nu a dat careva aprecieri înscrisurilor anexate la cererea introductivă, deoarece din textul încheierii contestate nu se profilează careva ipoteze în acest sens.

Subsidiar, Colegiul remarcă că art. 14 alin.(1) lit. d) Cod de executare prevede că documentul executoriu eliberat de instanța de judecată cuprinde data rămînerii definitive a hotărîrii sau mențiunea privind executarea imediată.

Iar, în conformitate cu art. 242 alin.(2) lit.a) Cod de procedură civilă, rămîn irevocabile hotărîrile judecătorești emise în primă instanță, după expirarea termenului de apel, dacă participanții interesați nu au exercitat calea de atac corespunzătoare.

Astfel, însăși eliberarea documentului executoriu este condiționată de faptul că hotărîrea în baza căreia se eliberează să fie definitivă.

Or, neprezentarea documentului executoriu cu respectarea prevederilor legale ar fi dus la refuzarea intentării procedurii de executare, rezultînd din prevederile art. 61 alin.(1) lit.c) Cod de executare, conform cărora executorul judecătorec poate refuza intentarea procedurii de executare dacă documentul nu este întocmit în conformitate cu prevederile art.14 din prezentul cod.

În atare circumstanțe, Colegiul reiterează că documentul executoriu conținea mențiunea privind data rămînerii definitive a hotărîrii nr. 2e-4543/11 din 16 martie 2011 a Judecătoria Economică de Circumscripție.

Prin urmare, eliberarea documentului executoriu cu mențiunea despre rămânerea hotărîrii definitive confirmă suplimentar că hotărîrea este definitivă.

Tot aici, este de menționat că rezultînd din prevederile art. 12 alin.(1) Cod de executare, titlul executoriu se eliberează creditorului la cerere de către prima instanță, după rămînerea definitivă a hotărîrii.

În conformitate cu art. 254 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, rămîn definitive hotărîrile judecătorești emise în primă instanță, supuse apelului, după examinarea pricinii în apel. Rămîn irevocabile hotărîrile judecătorești: a) emise în primă instanță, după expirarea termenului de apel, dacă participanții interesați nu au exercitat calea de atac corespunzătoare; b) emise de instanța de apel, după expirarea termenului de recurs, dacă participanții interesați nu au exercitat calea de atac corespunzătoare; c) emise de instanța de recurs, după examinarea recursului.

În contextul normelor precitate, Colegiul precizează că instanța de insolvabilitate la adoptarea soluției pe caz a eludat aceste prevederi legale, or, avea obligația de a verifica circumstanțele pricinii și sub acest aspect, în condițiile cînd art.1 alin. (4) al al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, statuează expres că procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Mai mult, Colegiul consideră eronată concluzia instanței de insolvabilitate precum că cererea privind intentarea procesului de insolvabilitate în privința SC „ZINTECO” SRL ar fi fost întocmită de creditor cu încălcarea prevederilor legale, în condițiile cînd circumstanțele pricinii atestă contrariul.

În consecință, Colegiul precizează că soluția adoptată de instanță de insolvabilitate este ca rezultat al interpretării eronate al normelor de drept procesual aplicabile speței date în raport cu circumstanțele pricinii.

Astfel, Colegiul conchide că la rejudecarea pricinii și determinarea acceptării/neacceptării spre examinare a cererii introductive depuse de SA „IPTEH” cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate în privința SC „ZINTECO” SRL, instanța de insolvabilitate urmează a verifica și aspectele menționate supra.

De asemenea, instanța de insolvabilitate urmează a supune aprecierii sub aspectul pertinentei și concludenței înscrisurile anexate la cererea introductivă, care, în opinia recurentului, corespund normelor în vigoare și atestă respectarea prevederilor art. 20 alin.(2) lit. c) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Or, instanța de insolvabilitate concluzionînd despre nerespectarea prevederilor art. 20 alin.(2) lit. c) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 la depunerea cererii introductive, nu a dat careva aprecieri înscrisurilor prezentate de SA “IPTEH”, argument invocat și de recurent.

Mai mult, reiterarea dispoziției normei de drept, fără o argumentare în acest sens, în raport cu circumstanțele pricinii, lipsește partea de dreptul de a cunoaște motivul neadmiterii înscrisului prezentat.

În acest sens, Colegiul decelează că, deși art.6 § 1 al CEDO nu reglementează admisibilitatea și forța probatorie a motivelor, argumentelor și probelor propuse de către părți, acesta impune instanțelor obligația de a efectua examinarea efectivă a

acestora, cu excepția cazului în care li se evaluează relevanța (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, 19 aprilie 1994, pct.59). Fără a impune formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument al reclamantului, această obligație presupune totuși ca partea vătămată să se poată aștepta la un răspuns specific și explicit la motivele decisive pentru soluționarea procedurii în cauză (Ruiz Torija împotriva Spaniei, 9 decembrie 1994, pct. 29 și 30).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de insolvență contestată este adoptată cu interpretarea eronată a normelor de drept aplicabile speței date în raport cu circumstanțele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, cu casarea încheierii din 11 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea pricinii la rejudecare.

În conformitate cu art. 428, art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se repune Societatea pe Acțiuni „IPTEH” în termenul de declarare a recursului.

Se admite recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „IPTEH”.

Se casează încheierea din 11 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată la cererea introductivă depusă de Societatea pe Acțiuni „IPTEH” cu privire la intentarea procesului de insolvență în privința Societății Comerciale „ZINTECO” Societate cu Răspundere Limitată, cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de insolvență-Curtea de apel Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători:

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală